

QUẢN TRỊ RỦI RO VẬN HÀNH TẠI CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VIỆT NAM

Ngày nhận: 01/10/2015
Ngày nhận lại: 01/3/2016
Ngày duyệt đăng: 10/4/2016
Mã số: 4-16-37

Lê Thị Anh Đào (*)
Hà Văn Dương (**)

Tóm tắt: Bài viết này phân tích thực tiễn quản trị rủi ro vận hành (RRVH) tại các NHTM Việt Nam đang triển khai thi điểm áp dụng Hiệp ước vốn lần 2 của Ủy ban Giám sát ngân hàng (Basel II). Áp dụng phương pháp phân tích nội dung, thống kê và tổng hợp, kết quả nghiên cứu cho thấy các NHTM thi điểm đã bước đầu hình thành chính sách quản trị RRVH, định hướng và triển khai mô hình quản trị RRVH theo mô hình 3 lớp kiểm soát, đo lường và đánh giá RRVH qua tiếp cận các công cụ tiên tiến. Tuy nhiên, hoạt động quản trị RRVH của các NHTM nhìn chung còn một số hạn chế như chưa nhất quán về khái niệm RRVH, chưa hình thành đơn vị quản trị RRVH chuyên trách, chưa phân bổ vốn cho RRVH theo Basel II, không thể hiện vai trò của công bố thông tin cũng như ủy thác cho tổ chức trung gian để kiểm tra và đánh giá hệ thống quản trị RRVH. Bài viết cũng đề xuất một số giải pháp để hoàn thiện công tác quản trị RRVH tại các NHTM Việt Nam.

Từ khóa: Quản trị rủi ro, rủi ro vận hành, Basel II.

Đặt vấn đề

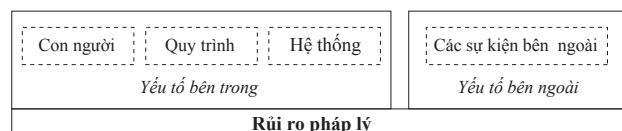
RRVH là một phần không tách rời của các rủi ro cố hữu và luôn tồn tại trong hoạt động ngân hàng, việc tăng cường hoạt động quản trị RRVH tại các NHTM đã được Ngân hàng Nhà nước (NHNN) ban hành các quy định hướng dẫn và định hướng triển khai ứng dụng Basel II vào quản trị rủi ro (QTRR), tạo điều kiện cho các NHTM từng bước quản trị RRVH từ việc hình thành chính sách, cơ cấu lại tổ chức bộ máy, đầu tư công nghệ thông tin... Tuy vậy, quản trị RRVH tại các NHTM vẫn trong giai đoạn ban đầu, cần thiết có những cơ chế, chính sách về quản trị RRVH được ban hành, hướng dẫn để các NHTM triển khai hoạt động đồng bộ, hoàn thiện các quy định về quản trị, mô hình tổ chức bộ máy, tăng cường năng lực tài chính. Bài viết đi qua một số cơ sở lý luận về quản trị RRVH theo Basel II, phân tích thực tiễn quản trị RRVH tại các NHTM và đề xuất các giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy và hoàn thiện hoạt động quản trị RRVH, đáp ứng cho mục tiêu đảm

bảo hiệu quả và an toàn hoạt động ngân hàng Việt Nam hiện nay.

Cơ sở lý thuyết về quản trị rủi ro vận hành

RRVH được xác định là rủi ro bị tổn thất do các qui trình không đầy đủ, do con người và hệ thống nội bộ không đạt yêu cầu hoặc tổn thất từ các sự kiện bên ngoài. Định nghĩa này bao gồm rủi ro pháp lý, nhưng không bao gồm các rủi ro chiến lược và uy tín (Basel, 2006). Theo OeNB (2006), có nhiều định nghĩa khác nhau về RRVH, việc sử dụng nhất quán của một định nghĩa RRVH rất quan trọng trong việc phân định rủi ro, là nền tảng cơ bản cho tất cả các biện pháp quản trị RRVH và các nguyên nhân RRVH xuất phát từ bên trong nội bộ ngân hàng và tác động từ các yếu tố bên ngoài (Hình 1).

Hình 1: Nguyên nhân của RRVH theo Basel II

Nguồn: OeNB (2006)